Ao. 1856.
Donderdag

No. 77.
26 Junij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 23 Junij 1856.

Bij Gouvernements - resolutie van den 20n. dezer maand No. 774, is tot *Lid van de Commissie van Onderwijs* benoemd, de Heer J. Delmonte Lyon.

De waarnemende Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 23 Junij 1856.

Bij Gouvernements - resolutie van den 20n. dezer maand No. 778, is, tengevolge van het aan den Heer Mr. G. J. A. Bosch Reitz verleend *eervol* ontslag als Lid van den Kolonialen Raad, tot Voorzitter van de Commissie voor de Patenten, over dit jaar benoemd, het Lid van den Kolonialen Raad W. Humphreijs.

De waarnemende Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 25 Junij 1856.

Bij Gouvernements-resolutie van den 24n. dezer maand No. 792, is, onder de nadere goedkeuring des Konings, aan den Heer T. Jansen Eijken Sluijters, op zijn verzoek, *eervol* ontslag verleend als Lid van den Kolonialen Raad en als Heemraad der divisie *boven Suriname* en *Thorarica*, onder dankbetuiging voor de in die betrekkingen bewezen goede diensten; en is het *Heemraadschap* dier divisie tijdelijk opgedragen geworden aan het Lid van den Kolonialen Raad den Heer P. R. Planteau.

De waarnemende Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.

20 Junij. Van het slavenkind *Hermina*, geboren in 1852, dochter van *Johanna Margaretha*, toebehoorende voor den vrijdom aan A. Weenink.

» » Van den slaaf *Edwin*, geboren in 1825, zoon van *Plantina*, toebehoorende aan Mr. J. Æ. Lisman.

» » Van de slavin *Leentje*, geboren in 1809, (moedersnaam onbekend) toebehoorende aan F. G. Caupain.

» » Van den slaaf *Hermanus*, geboren in 1833, (moedersnaam onbekend) toebehoorende voor den vrijdom aan S. Abendanon Sz.

20 Junij. Van den slaaf *Pietje*, geboren in 1840, zoon van *Meintje*, toebehoorende aan de minderjarige C. L. Muntz.

» » Van de slavin *Christina*, geboren in 1808, (moedersnaam onbekend) toebehoorende aan J. H. C. Smoor.

» » Van de slavin *Wilhelmijntje*, geboren in 1836, dochter van *Pollij*, toebehoorende voor den vrijdom aan C. A. Dorwart.

De waarnemende Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Derde afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.

25 Junij. Van den slaaf *Louis*, geboren in 1830, zoon van *Jacquelina*, toebehoorende aan plantaadje *Marienburg*, divisie *beneden Commewijne*.

» » Van den slaaf *Frederik*, geboren in 1828, zoon van *Saraatje*, toebehoorende voor den vrijdom aan J. C. de Normandie 's Jacob.

De waarnemende Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Eerste afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 25 Junij 1856.

(9196) Ten verzoeke van den Heer Jacob Alexander Salomons, zich schrijvende Jacob Salomons, wordt van zijn voorgenomen vertrek uit de kolonie aankondiging gedaan.

De waarnemende Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 20 Junij 1856.

Op heden zijn in den huwelijken staat opgenomen, met dispensatie van de Zondags geboden:

Joannes Theodorus van Leeuwaarde, zich noemende en schrijvende Johannes Albertus van Leeuwaarde, ook wel: Johannes Albertus Theodorus van Leeuwaarde

en

Sophia Petronella Floortje Fokké.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
E. A. VAN EMDEN.

De *COMMISSIE* van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, heeft het genoegen ter kennis te brengen, dat de Collecte over 1855, ten behoeve van de verminkte en blinde Militairen van Waterloo en latere tijden, of van de Weduwen en Weezen van gesneuvelden heeft opgebragt:

Van de Ingezetenen van *Paramaribo*	*f* 127,97[5]
» den Heer C. A. WOIS	» 250,00
» de Militairen in de Kolonie	» 244,82[5]
» een Onbekende	» 2,45
» de Oorlogschepen *de Schorpioen*, *de Lynx* en *Curaçao*	» 33,63
» het district *Coronie*	» 34,90
» » » *Nickerie*	» 13,29
» de divisie *boven Cottica* en *Perica*	» 24,45
» » » *Saramacca*	» 12,00
» » » *boven Suriname en Thorarica*	» 10,50
» » » *beneden Cottica*	» 8,00
» » » *Para*	» 10,00
Te zamen	*f* 772,02

terwijl van de divisie *beneden Commewijne* het berigt nog wordt ingewacht.

Paramaribo, den 21 Junij 1856.

De Commissie voornoemd,
DE NORMANDIE s'JACOB,
Luit. Kolonel.
J. F. A. VAN ROSEVELT,
2e. Luitenant.

☞ De Collecte in de divisie *beneden Commewijne* thans ingekomen zijnde, beloopt *f* 4,50, zoodat het totaal generaal de som van *f* 776.52 bedraagt.

Paramaribo, den 25 Junij 1856.

(8112) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 27sten Junij 1856, des voormiddags te *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

De slaven *Susanna*, *Alexis*, *Venus*, *Bonheur*, en *Latona*, aankomende den boedel J. C. Neij.

Paramaribo, den 25 Junij 1856.
SIMON ABENDANON Sz.

De bij vorige Couranten geannonceerde verkoop van SUIKER en RUM der Gouvernements - Plantage *Catharina Sophia*, zal alsnu plaats hebben op Vrijdag den 27sten dezer, t. w.

200 VATEN SUIKER en
30 a **40** PUNCHEONS **RUM.**

De inschrijvings-billetten zullen moeten bezorgd worden ter Gouvernements-Secretarie in de daartoe bestemde Bus, welke ten 11 ure des voormiddags van opgemelden dag, zal geligt worden en de toewijzing na goedkeuring van Zijne Excellentie den Heer Gouverneur, aan den hoogsten inschrijver geschieden.

De voorwaarden van den verkoop liggen ter inzage voor gegadigden ten kantore van den Beheerder van gemelde Plantage.

Paramaribo, *den* 24 *Junij* 1856.

Nieuwstijdingen.

Engeland.

De *Times* deelt in zijne *tweede* editie van den 15 Mei, het volgend belangrijke artikel mede van zijn correspondent te Konstantinopel, gedagteekend 5 Mei:

Ik schreef u eenigen tijd geleden omtrent Sijrie en de gisting die aldaar op het punt was in gewelddadigheden los te barsten, doch kon u alleen het berigt en geene bijzonderheden betreffende het oproer te Nablous geven. Tengevolge van den onrustigen toestand waarin Sijrie sedert 1840 verkeerd heeft, bood dit land de meest geschikte strijdplaats aan voor kleine schermutselingen tusschen den invloed van mededingende buitenlandsche partijen, waaruit ieder konsul en vice-konsul het meest mogelijke voordeel trok, daar de verdeelde belangen van verscheidene bergstammen daartoe met iederen dag nieuwe gelegenheden gaven.

Te Nablous hadden de twee familien van Adul Hadj en Tokan sedert lang de aandacht der buitenlandsche vertegenwoordigers getrokken, en stonden bij haar op meer of minder goeden voet, naarmate de invloed hunner Westersche meesters vermeerderde of verminderde.

De Porte poogde een einde aan dit spel te maken; dat te zijnen koste werd voortgespeeld, door het benoemen van een' Turkschen Kaimakan uit Konstantinopel als onder-gouverneur van dat district. Dit bleef zoo, tot dat onlangs eene poging werd gedaan ten gunste van een' aldaar geboren Kaimakan; ieder familie trachtte toen om, door den invloed van hunne respective beschermers, een harer leden tot de waardigheid van onder-gouverneur verheven te zien.

Kismil Pasha, de gouverneur van Jerusalem, onder wiens jurisdictie Nablous (Nazareth) behoort, gaf toe en bewilligde dat een inboorling tot Kaimakan zou benoemd worden. Hij koos Mahmoud Beij uit de familie van Abdul Hadj.

De Tokans door deze keuze beleedigd, dreigden de aanstelling van den nieuwen Kaimakan tegen te werken, en dit zou hun niet zoo moeijelijk gevallen zijn, daar hunne familie en volgelingen de meerderheid der bevolking van Nablous uitmaakt. Intusschen greep de aanstelling zonder eenige ongeregeldheid plaats. Doch het hijschen van de vlaggen der vreemde konsuls was altijd het sein tot opstand geweest. De bevolking van Nablous namelijk kan men onder de wreedste en meest dweepzieke van Azie rekenen; men had het daarom tot dusverre raadzaam geacht om die dweepzucht niet op te wekken, door eenige uitwendige teekenen van vreemden invloed, en de konsulaire agenten heschen daarom nimmer hunne vlaggen. De aanstelling echter van een' aldaar geboren Kaimakan door vreemden invloed, was, dacht men, een genoegzame waarborg tegen slechte gevolgen, en de Fransche konsulaire agent heesch de zijne; de Engelsche en Sardinische, niet willende achterblijven, deden hetzelfde.

De bevolking, reeds zoo opgewonden door de benoeming van een' Kaimakan uit de familie van Abdul Hadj, trok naar de woning van den Franschen konsulairen agent en vroeg hem of hij een' firman had, die hem magtigde zijne vlag in hunne stad te hijschen. Geen antwoord daarop ontvangende, rukte zij de vlag neder, wikkelde den konsulairen agent in zijne eigene vlag, en rolde hem op deze wijze door de straat. Daarop begaf zich het gespuis naar het hotel van den Britschen konsulairen agent, alwaar hetzelfde tooneel, onder verzwarende omstandigheden, plaats vond, daar een der bedienden van den agent een man uit het gespuis nedervelde, waarop het den konsulairen agent naar buiten sleepte en hem grovelijk mishandelde. De derde konsulaire agent deelde in hetzelfde lot, en nadat de bevolking op deze wijze hare woede bevredigd had, ging zij uiteen.

In het distrikt Konich viel het volgende voor:

In de nabuurschap van Konich ligt eene klein stad, Bovi geheeten, welke bewoond wordt door eene gemengde bevolking van Armeniërs en Turken. De eerste zijn de woekeraars van de plaats, die reizen naar Konstantinopel afleggen, en zich belasten met eenige geldelijke remises die de bevolking van het distrikt aan hunne vrienden te Stamboul wenschen te zenden, en waarvoor zij slechts de gematigde interest van 50 percent ontvangen, welke, daar het geld dat zij voorschieten niet altoos geregeld terug betaald wordt, somtijds verhoogd wordt tot 100 pct. De hulpelooze en dwaze bevolking onderwerpt zich met de kenmerkende Oostersche zorgeloosheid aan deze afpersing, maar, zoo als men gemakkelijk kan nagaan, zij haat niettemin de Armeniërs. Na de afkondiging der Hatti Humaijoun werden deze laatste, die tot hiertoe niet veel winst gemaakt hadden, op eens zeer opgewonden, en begonnen door alle middelen den diepen haat tegen de Mahomedanen op te wekken; het gevolg daarvan was een oproer bij hetwelk stokken de voornaamste rol speelden, en hetwelk eindigde in de nederlaag der Armeniërs, die de plaats verlieten en te Konich eene veilige wijkplaats zochten.

Indien dit voorval, hetwelk een vreesselijke opstand geworden is, ten minste eenigen grond had, zijn er anderen die geheel ongegrond zijn, zooals de vermeende gisting in Magnesia. Sommige der voornaamste Smijrna geborene christenen kwamen kort voor het Paaschfeest bij den Pasha, met het berigt dat zij stellige mededeelingen hadden ontvangen, dat de Turksche bevolking van Magnesia zich gereed maakte, om de christenen, — de Grieken —, op het paaschfeest te vermoorden, en verzochten hem om in allerijl derwaarts troepen af te zenden, daar zij anders besloten hadden zich te wapenen en hunne bedreigde broeders ter hulp te snellen. De Pasha verliet nog denzelfden nacht Smijrna, kwam te Magnesia aan, en verhaalde de verwonderde christelijke inwoners, dat hij met eene gewapende magt gekomen was om hen te beschermen. Hij bevond echter, dat de christenen te Magnesia minder van de zaak wisten dan hunne angstvallige vrienden te Smijrna, waarop hij terugkeerde.

Zoo als in alle dergelijke gevallen, zijn het gewoonlijk al te gedienstige vrienden die de zaak verwikkelen. Dat de vijandige houding tusschen de twee elementen weder verlevendigd is geworden door de groote maatregelen in de Hatti Humaijoun vervat, daaraan bestaat wel geen twijfel. De trapswijze veranderingen en hervormingen hadden de oude vooroordeelen begonnen te doen vergeten. Om de wenschen der Westersche mogendheden te bevredigen, die, zonder twijfel met den opregtsten wensch bezield om Turkije te bevoordeelen, maar niet behoorlijk bekend zijn met de omstandigheden, heeft men concessien gedaan die aan de eene zijde het beginsel van verbroedering uitdrukken, maar aan den anderen kant sterker dan ooit het verschil tusschen de twee godsdiensten staande houden. Daarom is de godsdienst wederom het wachtwoord van den opstand, en het is niet dan natuurlijk, dat, nu de standaard van de twee tegenovergestelde partijen geplaatst zijn geworden, de Mahomedanen zich rondom den hunnen scharen. Maar er is thans nog niets te vreezen; alleen zijn er ongelukkiglijk tastbare blijken dat onderhandsche invloed werkzaam is om het meeste voordeel van deze verlevendigde vijandschap te trekken, en om het gevaar zoo dreigend mogelijk te maken, ten einde daardoor de handen vrij te hebben, tot de bevordering van slecht begrepene politieke oogmerken. Europa behoorde wel na te denken alvorens het zulk een gevaarlijk spel aanmoedigt, hetwelk niet kan missen den geest op te wekken dien het voorgeeft zoo angstvallig te willen bedwingen.

Ik deelde u mede dat tusschen de *Vereenigde Staten* en *Perzie* een verdrag was gesloten geworden. Het werd gesloten onder het toevoorzigt des Russischen gezants, en deszelfs geest is tegen Engeland gerigt. Men geeft voor dat het een handelsverdrag is; en zoo zou het ook zijn ware het niet om 3 artikelen. Het eerste derzelven zegt dat Perzie geene maritime natie zijnde, de Amerikanen verpligt zullen zijn, voor de voordeelen die dit verdrag aan hunnen handel geeft, eene vloot in de Perzische golf te onderhouden, ten einde Perzie te verdedigen tegen de ondernemingen van iedere maritime natie, die het zou willen aanvallen. Het tweede geeft aan de Amerikanen het regt, om met hunne oorlogschepen in de Shatt-ul-Arab, — de mond van den Tiger, — te komen; het derde dezer artikelen veroorlooft hun eene factorie te Kurnah te hebben. Dit derhalve is het gevolg van onze verkeerd begrepene politiek met Perzie. Wij hebben een' mededinger in de Perzische golf. Het vreemdste van de zaak is, dat de Amerikanen eene factorie te Kurnah zullen hebben, — eene van de plaatsen die wij, bij de conventie omtrent de grensscheiding, de Turken aanrieden aan de Perzen af te staan.

Spanje.

Spanje schijnt niet tot de zoo zeer gewenschte rust te kunnen komen. Op parlementair gebied had men zich veel voorgesteld van de vereeniging der twee groote partijen, hoewel het ministerie veel had moeten toegeven in de kwestie van het budget en de daarmede verbonden, finantieele maatregelen. Sedert heeft zich weer een deel van die vereeniging afgescheiden. Dat de oppositie in de Cortes, welke buitendien reeds zoo zeer bij magte is om de werkzaamheden te verlammen, daardoor sterker geworden is, behoeft naauwelijks gezegd te worden. Daarbij komt dat er thans oude kwestien behandeld worden, die het meest geschikt zijn de hartstogten in beweging te brengen. De commissie, belast met het onderzoek naar het bestuur van het ministerie San Luis, heeft niet minder dan 45 punten van beschuldiging voorgesteld. Doch wat meer is: eenige gematigde, of liever reactionaire leden (in Spanje zijn de laatste onder eerstgemelde, benaming bekend) hebben daarop van hunnen kant het voorstel gedaan, om ook de daden van het bestuur van den gewezen minister van finantien Madoz, die tot de ultra-progressisten behoort, aan een onderzoek te onderwerpen, welk voorstel is aangenomen, nadat het door Madoz zelven werd ondersteund. Als hadden echter de Cortes niets anders te doen, dan den tijd in nuttelooze en hartstogtelijke discussien door te brengen, heeft dit voorstel weer een ander uitgelokt van Madoz' staatkundige vrienden, strekkende om de handelingen der elkander successivelijk opgevolgde gematigde ministeriën te gispen.

Wat van een en ander de uitslag is, kan men nog niet zeggen; maar zeker is het dat de spanning, waarin de bevolking van dit land maar al te zeer verkeert, daardoor niet weinig wordt gaande gehouden. Tot die spanning, draagt alweder niet weinig bij de voorgewende en tot duizendmaal herhaalde, hoewel even zoovel malen tegengesproken oneenigheid tusschen Espartero en O'Donnell. De eerste wordt verdacht van het streven naar een dictatorschap; de tweede wordt gezegd zuiver constitutionele begrippen voor te staan, met de meestmogelijke eerbiediging van de regten der kroon. Het is daarbij niet te ontkennen, dat de onlusten te Valencia tot de tooneelen behooren, die zoo dikwijls het sein waren van meerdere nootlottige gebeurtenissen in dat land. Daar toch zag men, toen de eerste loting, ingevolge de nieuwe wetgeving op de militie zou plaats hebben, de nationale garde gemeene zaak maken met de jongelingen, die zich aan de loting moesten onderwerpen. De nommerbus werd, in tegenwoordigheid der autoriteiten, verbrijzeld; men vloog van weerszijden te wapen; daarop volgde een gevecht van verscheidene uren, waarbij eenige dooden een gewonden vielen, en toen de nationale garde, die meester was van eenige der voornaamste punten in de stad en wier aanhangers gedurende den strijd al sterker geworden waren, het vuur van de weinige troepen, waarover de kapitein-generaal Villalonga kon beschikken, zoodanig had beantwoord, dat de uitslag twijfelachtig was, stelden de hoofden aan dezen eene schikking voor, waarbij zij aannamen de rust te herstellen, indien de regeringstroepen aftrokken. In deze schikking nam de kapitein-generaal genoegen, waaraan dan ook voldaan werd.

De regering was echter geenszins tevreden met het gedrag van Villalonga, die naar haar gevoelen, ten deze niet krachtdadig genoeg gehandeld had, hoewel, naar luid van verschillende berigten, deze het ministerie reeds lang vooraf op het gevaar van een opstand gewezen had; want dat hij zou uitbarsten, was geen geheim. De loting was slechts het voorwendsel, dat de demagogen bij de hand grepen om de menigte tegen het bewind op te zetten. Men zag ze geruimen tijd voor de uitbarsting heen en weder trekken, en Villalonga achtte zich verpligt om versterking van troepen te vragen. De regering steunende op de geestkracht die hij vroeger herhaalde malen aan den dag gelegd had, weigerde die; daarop verzocht hij om zijn ontslag ook dit werd geweigerd, en toen nu de onlusten waren uitgebroken en hij welligt om verder bloedverlies te voorkomen eene vreedzame schikking met de hoofden der nationale militie getroffen had, zond de regering hem zijn ontslag en tevens den generaal Zabala, minister van buitenlandsche zaken, met eene buitengewone volmagt naar Valencia, waar hij reeds in 1843 onder het regentschap van Espartero met het militaire kommandement was belast geweest, en waar hij geen gunstige herinnering heeft achtergelaten. Thans is er de rust hersteld, maar het is geenzins de rust welke wenschelijk is; het is de rust ten gevolge van de gestrenge maatregelen van generaal Zabala, zoodat het te voorzien is, dat bij de eerste gelegenheid de opstand zich zal vernieuwen, wanneer geen doeltreffende maatregelen door de overheid genomen worden. Velen althans die zich tijdens den opstand aan de zijde der orde hebben geschaard, hebben de zijde van Villalonga verlaten, sedert deze zich aan de in hun oog te strenge maatregelen heeft overgegeven. Wat Villalonga betreft, men zegt algemeen dat zijn gedrag sedert geregtvaardigd is, zoodat het niet onwaarschijnlijk is dat hij in zijne eer door de regering hersteld wordt, waarin hij door zijn plotseling ontslag gekrenkt is.

Frankrijk.

In de fransche politieke kringen wordt verzekerd, dat de gebeurtenissen in Azie, vooral in Arabie, tot verwikkelingen aanleiding zullen geven. De regtgeloovige Mahomedanen schijnen allerwege in beweging te geraken. Onder de bijzonderheden, welke men mededeelt, behoort o. a. dat Abd-el-Kader is aangezocht om zich aan het hoofd van de ontevredenen te plaatsen, en dat hij dus van verblijf zal moeten veranderen, zoo hij zijn eed, aan Frankrijk gedaan, niet wil breken. En als of de laatste concessien des sultans nog niet genoeg waren, geeft ook het plan tot doorgraving der landengte van Suez de fanatieke bevolking van die streken wapens in de hand. De inboorlingen zien daarin eene soort van heiligschennis, eene poging der Westersche volken om het Afrikaansche grondgebied van Azie te scheiden.

— In den staat van zaken te Parma is geen verandering gekomen. De Oostenrijksche troepen houden het bezet en de staat van beleg, dien zij trouwens wel gewoon zijn te handhaven, wordt streng volgehouden. Eene versterking van troepen heeft echter, hoe dikwijls ook beweerd, maar het schijnt niet plaats gehad. De reeds herhaalde malen gemelde tijding, dat zij ook Pontremoli bezet hebben, welke positie uit een strategisch oogpunt zeer wenschelijk voor hen is, alsmede dat Sardinie voor alle eventualiteiten ook troepen naar de grenzen des lands heeft doen oprukken, schijnt ongegrond te zijn. Ware dit het geval, dan zouden de soldaten van beide staten niet ver van elkander verwijderd zijn, en men weet dat een vonk aldaar een lichtlaaije vlam kan doen ontstaan.

— Bij de volkstelling van dit jaar is men te Saint-Etienne, in het departement der Loire, op het spoor gekomen van eene tijdgenoote van Lodewijk XV, zekere Antoinette Griod, sedert drie en dertig jaren weduwe van zekeren Claude Pichon; zij werd in 1750 in de gemeente Saint-Marcellin geboren en is bij gevolg thans honderd en zes jaren oud. Zij herinnert zich niet meer het aantal regeringen, dat zij heeft zien verrijzen en vallen. Zij is nog in het bezit van al hare zintuigen, heeft geen bril noodig, bezit goeden eetlust, is volmaakt gezond en woont met haren jongsten zoon, die echter reeds negen en zestig jaren telt.

— Volgens de Parijsche *Univers* is het gerucht, als zou de koning van Napels voornemens zijn eene amnestie af te kondigen, van allen grond ontbloot. Dit blad namelijk deelt een schrijven uit Napels mede van 4 Mei, waarin wordt gezegd dat koning Ferdinand gratie heeft verleend aan alle staatkundige veroordeelden die in de termen van deze weldaad konden vallen en niet verder kan gaan, zonder de rust des lands in gevaar te brengen. Inmiddels moet te Napels zekere gisting heerschen; doch had de regering maatregelen genomen om die bij de eerste beweging te onderdrukken.

De Haven van London.

Van het Tolhuis gezien, is het gezigt op de haven van London inderdaad zeer karakteristiek. Eenigen tijd geleden, — zegt de schrijver van een onlangs in het licht verschenen werk getiteld: *De groote wereld van London* — werd ons door de beleefdheid der autoriteiten, verlof gegeven, om het uitzigt van uit de „*long room*," aldaar, op te nemen.

De breede groote weg der rivier — welke hier bijna 300 ellen breed is — was bijna opgevuld met lagen van schepen, want er was slechts een naauw pad van grijs, glinsterend water in het midden opengelaten en aan beide zijden was de rivier zwart van de digte massa's onttakelde schepen die langs de kaaijen lagen; terwijl de masten van die scheepsvloot zoo digt op elkander stonden als de stammen van de pijnboomen in de wouden waar ze groeijen.

De zon scheen helder op het water, en terwijl hare gebrokene stralen op de oppervlakte speelden, flikkerde en blonk hetzelve door dat licht als een verkreukelde plaat van glinsterend goud; — nederwaarts op dien stillen grooten waterweg dreven bargies met het getij mede, met lange dunne riemen uit derzelver zijden uitstekende, gelijk de vinnen van een' vliegenden visch; nog anderen voeren met nederhellende masten daarheen, terwijl de manschappen het groote zeil trachtten op te hijschen, dat zij neder gehaald hadden om onder de brug te kunnen passeren. — Dan kwam een vlot timmerhout, gesleept door eene kleine boot, de schuitevoerder zich ver achterwaarts in dezelve buigende terwijl hij aan de riemen trok; straks stoomde eene snelle rivierboot voorbij, het dek zoo digt met passagiers opgepropt, als ware het een kussen met zwarte spelden volgestoken; en terwijl dezelve voorbij snelde hoorden wij de muziek van het kleine korps aan boord.

De groote vierkante blokken van pakhuizen aan den oever daar tegenover, waren bijna verborgen in derzelver schaduw die ver in de rivier nederschoot en als met een' sluijer van mist, de verwarde hoop schoeners, sloepen en smakken bedekte, die in de duisternis aan de werven vast lagen. Boven de toppen der pakhuizen konden wij, bij de snelle afvaart en aankomst der treinen, het ivoor zien van den witten stoom der spoorwagen-machines van de in de nabijheid gelegene stations.

Een eind verder op de rivier, lag een hoop Iersche schepen, sommigen met de zeilen geheel los en slap hangende, en andere met dezelve aan de ra's met ruw touwwerk vastgemaakt.

Naast deze lagen bargies volgeladen met okshoofden bier en zakken meel; eenige ellen verder verscheen eene groote vreemde stoomboot, met korte dikke zwarte stoompijpen en blaauwe raderkasten. Daarop kwamen boeijers, met stroo en kustgoederen geladen, te voorschijn, en zoo diep te water liggende, dat, wanneer eene stoomboot dezelve voorbijsnelde, men den witten stroom tegen het zwarte teerkleed zag breken, dat de opgehoopte ladingen bedekte. — Achter deze bemerkte men de zwarte, vreeswekkend uitziende kolenhaalders, schommelende in eene digte hoop, met de naakte ruggen der arbeiders tusschen het wand flikkerende, terwijl zij, bij het uithijschen der „*Wallsend*" uit het ruim, bij tusschenpoozen op het dek liepen.

Achter deze en door het verwarde touwwerk van het wand heen, vestigde zich het oog op de oude in- en uitklarings etablissementen met derzelver puntige daken en onhandelbare kranen; terwijl door de mist, verder op den achtergrond, de toren van de St. Marij Kerk, te Rotherhithe, over de toppen der masten, — grijs, duister en op een spook gelijkende, — uitstak. Dan weder, — wanneer wij ons omkeerden en naar de brug heen zagen, — werden onze blikken getroffen door de bargies en booten die zich onder de gewelven begaven, terwijl de breede bogen van licht onder dezelve door

schenen, en boven de borstwering der brug, de heen en weder trekkende karren en omnibussen, en hoog beladene transportwagens der spoortreinen, die elkander in tegenovergestelde rigtingen voorbijsnelden.

Vervolgens het oog weidende over de werven, nabij de brug, aan dezelfde zijde der rivier waar wij ons bevonden, zagen wij balen goederen in de lucht zwevende aan de kranen, die van den top van *» Nicholson's"* (1) uitstaken. Daar lagen langs de kaai Spaansche schoeners en brikken, met fruit beladen; en naar beneden ziende, zagen wij de op poppen gelijkende mannen met kisten vol oranje appelen op den rug, bukkende onder den zwaren last, op hunnen weg van de als stijger dienende ligters naar de werf.

Vervolgens komt *Billingsgate*; hier konden wij de massa visch zien die op de markt, beneden ons, te koop lag, en stroomen van menschen voor en achterwaarts gaande naar de zijde der rivier waar eene kleine hoop Hollandsche aalschuiten lagen, met derzelver klompachtigen vorm, en onhandelbare, groen geschilderde roeren. Onmiddellijk onder ons was de bruine met steengruis belegde wandelplaats van de Tolhuis-Kaai, waar net gekleede kinderen met hunne *» bonnes"* en ongedekte, geelbeenige, blaauw- gerokte jongens (2) wandelden, terwijl van de nabij liggende trappen booten onophoudelijk af- en aanvoeren.

Hier, digt vóór de kaai, lag eene rij van groote stoombooten met vergulde achterstevens en mahoniehouten raderen. Aan den top van de fokkemast van eene derzelver waaide de *» Blue Peter"* als eene oproeping voor de aan wal zijnde manschappen om aan boord te komen, terwijl de digte wolken van rook die uit de dikke roode stoompijpen opstaken, aanduidden dat de stoomketels vol waren en men gereed was om te vertrekken. — Verder op, kon men de oude *» Perseus"*, het ontvangschip der zeemagt, zien, met de stengen naar beneden gereefd, en zijne hooge zwarte zijden, als een' ontzaggelijken muur uit het water oprijzende, en met de lange witte windvangers over de luikgaten hangende. — Onmiddellijk daarachter kon het oog de werven van den Tower ontwaren, met de met steengruis belegde wandelplaatsen, benevens de met hooge, ruige mutsen en roode rokken gekleede schildwachten, heen en weder loopende, en het vierkante, oude gevaarte des Towers, met een' toren op ieder zijner vierhoeken, over het water uitschietende. Eene andere digte hoop van vreemde schepen lag er tegenover met groote ligters aan de zijde der werf, terwijl balen van hennep en manden met aardewerk van de kranen in de schepen, beneden dezelve, gelost werden.

In de verte rezen de groote, stevige pakhuizen van het St. Katherina Dok te voorschijn, met de groote zegelletters aan derzelver zijden, de menigte vensters, gelijk aan die der gevangenissen, en de kranen en deuren op iedere verdieping. Hier stuitte het gezigt op het digte bosch van masten die uit het water oprezen, overdekt met de grijze mist die uit de rivier opsteeg, zoodat derzelver verzachte omtrekken zich langzamerhand in het duistere verloren.

Terwijl wij daar de rivier stonden te beschouwen, sloegen de honderde klokken der honderde kerken achter ons, met de gouden cijfers op derzelver zwarte wijzerplaten, in de zon flikkerende, het middaguur, en dat in honderd verschillende toonen, terwijl boven allen uit, den diepen metalen klank van de St. Paul's klok luide gehoord werd; en naauwelijks had die groote klok met zijn gebrom geëindigd of men hoorde het scherpe klinken der acht glazen van de dekken der menigte zeilschepen en stoombooten die beneden ons lagen.

Waarlijk, er was iets bekoorlijks in de menigte verschillende geluiden, die in de drukke haven van London het oor troffen. Nu eens hoorden wij wij het gelui van de schel des bierverkoopers, als hij, in zijne kleine boot, in en uit de verschillende rijen van kolenhaalders voer, om de zwarte, half naakte ontladers, van dien drank te voorzien. Dan weder vernam men het geratel van de een of andere zware ketting, die men eensklaps had gevierd; daarna het koorgezang van verscheidene matrozen, die aan de trossen werkzaam waren; terwijl hoog boven alles de schorre stem van iemand aan den wal brullend klonk, die van zijne handen een trompet maakte, waardoor hij tot een der schepelingen sprak. Terstond daarop kwam het getik van de spil, het teeken van het ophalen van een anker; en, met dat alles vermengd, hoorde men het gerommel der wagens en karren in de straten achter zich, en de hijgende en zwoegende voorbijstoomende rivier stoombooten voor zich; tegelijk met het schelle gepiep der locomotief van het station aan den tegenoverliggenden oever.

Eindelijk, van welken kant wij ook de menigte gezigten beschouwden of naar de geluiden luisterden die het oog en het oor bezig hielden, elk kenmerkte Handel in den volsten zin des woords, stoute onderneming en eindeloos kapitaal. In de menigte helder gekleurde vlaggen die van de toppen der masten van de schepen waaiden die de haven opvulden, konden wij lezen hoe al de hoeken der wereld, ieder om zijne bijzondere voortbrengselen, waren doorsnuffeld geworden. De stevige pakhuizen aan de rivierzijde zagen er werkelijk uit als de voorraadschuren van de oneindige voortbrengselen der wereld; en de lange factorie schoorsteenen, gelijk aan zoovele scheepsmasten, achter ons, met de zwarte kolommen van rook daaruit stroomende, vermeldden ons hoe alles rondom die haven hard aan het werk was, om die voortbrengselen in door 't vernuft uitgevondene stoffen te bearbeiden.

En, terwijl wij de witte wolken van stoom bemerkten, die de machines der spoorwagens op nieuw over en tusschen de tegenoverliggende daken der huizen uitbliezen, het geklater hoorden van duizende voertuigen in de straten digt bij ons, en nederzagen op het schijnbaar eindelooze gezigt van masten, die beide zijden van de rivier opvulden, konden wij niet anders dan gevoelen hoe iedere kracht die den mensch bekend is, hier wordt aangewend, om de rijkdommen van alle deelen der wereld over ons eigen, en inderdaad over ieder ander land, te verspreiden.

(1) *» Nicholson's."* Eene groote werf nabij de London brug.

(2) *Blue coat Boys.* Jongens met blaauwe rokken en geele kouzen gekleed, zonder petten op 't hoofd; — weeskinderen van het voornaamste Weeshuis in London.

De Beemster.

In 1608, op den 1 Januarij, werden de 28 molens aanbesteed die den polder De Beemster zouden leegmalen, onder het toevoorzigt van den bekenden en beroemden Adriaensz Leeghwater. In hetzelfde jaar was het water reeds tot op de helft verminderd, maar een zware storm in 1611, vernielde alles wat verrigt was. In 1612 was de arbeid voltooid en de polder werd bezocht door Prins Maurits en zijn broeder Prins Frederik Hendrik. — De kosten van droogmaking beliepen ongeveer twee millioen gulden, of ruim *f* 285 p° bunder. — Op den 30 Julij werd de polder aan de particuliere nijverheid afgestaan, en bij loting onder de 122 deelgenooten verdeeld; in het eerste jaar werd er reeds zooveel koolzaad gewonnen, dat alle molens van Noordholland wel een jaar lang noodig hadden om hetzelve te verwerken.

In 8 jaren tijds was de uitgeschoten som van 2 millioen gulden weder geind, en de Beemster een lustoord. — Ook thans is de waarde der landerijen er zeer hoog opgedreven, en wel tot *f* 1200 a *f* 1800 de bunder grasland, het dubbele van hetgeen er vroeger voor betaald werd. Voor bouwland besteedt men *f* 800 a *f* 1000, en voor weiland *f* 1500. — In December 1855 telde de veestapel in de Beemster 5710 runderen.

Scheepvaart.

Aangekomen.

Den 24 dezer, de Hamb. sloep *Pomona*, kapt. W. C. Dekker, van Demerarij. — Passagier: de Heer Mackray.

Uitgeklaard.

Den 25sten dezer, het schip *Zwaluw*, kapt. H. Uitermark, naar Amsterdam, lading: 443 vaten Suiker 632,143 pond, en 48 balen schoone Katoen 16,885 pond.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Noord Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij F. P. Bouguenon. Sluit ultimo dezer.

Jonkvrouw Geertrui, kapt. Bouwen, adres bij C. J. Leijsner.

Voorwaarts, kapt. Kikkert, adres bij M. M. Curiel.

Triton, kapt. Duinker, adres bij Gisius en Co.

Eliza, kapt. Visser, adres bij M. D. Huidekoper.

ADVERTENTIEN.

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**